

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
terviktekst
27.12.2020
Hetkel kehtiv
RT I, 17.12.2020, 6

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus

Vastu võetud 16.09.2010
[RT I 2010, 72, 543](#)
jõustumine 01.01.2011

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
13.01.2011	RT I, 03.02.2011, 1	13.02.2011
07.12.2011	RT I, 23.12.2011, 2	24.12.2011, osaliselt 01.01.2012 ja 01.02.2012
12.12.2013	RT I, 28.12.2012, 3	01.01.2013
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 2	23.03.2014
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused alates 2014. aasta 1. juulil jõus olevast redaktsioonist.
11.06.2015	RT I, 30.06.2015, 4	01.09.2015, osaliselt 01.07.2015
07.06.2016	RT I, 21.06.2016, 1	01.07.2016
23.01.2018	RT I, 02.02.2018, 9	01.01.2019
20.04.2020	RT I, 06.05.2020, 1	07.05.2020
17.06.2020	RT I, 10.07.2020, 5	20.07.2020
09.12.2020	RT I, 17.12.2020, 5	27.12.2020

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus sätestab kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve koostamise, vastuvõtmise, täitmise ja aruandluse põhimõtted, kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse finantsdistsipliini tagamise meetmed, finantsdistsipliini tagamise meetmete rakendamise menetluse põhimõtted ning raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse põhimõtted.
[[RT I, 13.03.2014, 2](#)- jõust. 23.03.2014]

§ 2. Mõisted

Käesolevas seaduses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) eelarve – eelarveaasta põhitegevuse tulude, põhitegevuse kulude, investeerimistegevuse, finantseerimistegevuse ja likviidsete varade muutuse plaan koos täiendavate nõuete, volituste ja informatsiooniga, mis on aluseks kohaliku omavalitsuse üksuse vastava aasta tegevuste finantseerimisele;
- 2) [kehtetu -[RT I, 28.12.2012, 3](#)- jõust. 01.01.2013]
- 3) tegevus – kohaliku omavalitsuse üksuse ülesanne, mille täitmiseks võib seada eesmärged ja nende täitmist väljendavaid indikaatoreid;
- 4) tegevuse eesmärk – olukorra analüüsi ja arengukava alusel eelarveaastaks püstitatud konkreetne ja mõõdetav siht, mis väljendab taotletavat mõju või tulemust;
- 5) sissetulekud – põhitegevuse tulud vastavalt käesoleva seaduse §-dele 7 ja 14, materiaalse ja immateriaalse põhivara (edaspidi *põhivara*), osaluste ja muude aktsiate või osade müügitulu, põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine, finantstulud ja tagasilaekuvad laenud;

6) väljaminekud – põhitegevuse kulud vastavalt käesoleva seaduse §-dele 8 ja 15, põhivara, osaluste ja muude aktsiate või osade soetus, põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine, finantskulud ja laenude andmine ning § 10 lõike 1 punktis 2 ja § 17 lõike 1 punktis 2 nimetatud kohustuste täitmine;

7) investeering – põhivara soetus ja sellega kaasnev käibemaksukulu seoses objekti ehitamise või renoveerimisega või vara soetamisega;

8) kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksus – kohaliku omavalitsuse üksus ja temast sõltuv üksus;

9) sõltuv üksus – raamatupidamise seaduse mõistes kohaliku omavalitsuse üksuse otsese või kaudse valitseva mõju all olev üksus, kes on saanud kohaliku omavalitsuse üksuselt, riigilt, muult avalik-õiguslikult juriidiliselt isikult või eelnimetatud isikute valitseva mõju all olevatelt üksustelt üle poole tuludest või kes on saanud toetust ja renditulu kohaliku omavalitsuse üksuselt ja nende valitseva mõju all olevatelt üksustelt rohkem kui 10 protsenti vastava aasta põhitegevuse tuludest.

§ 3. Raamatupidamise seaduse kohaldamine

Käesolevas seaduses kasutatakse mõisteid raamatupidamise seaduse tähenduses, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 4. Eelarveaasta

(1) Kohaliku omavalitsuse üksuse eelarveaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve (edaspidi *eelarve*) kinnitatakse üheks eelarveaastaks. Eelarves võib esitada informatsiooni ka eelarveaastast pikema perioodi kohta.

§ 5. Eelarve ülesehitus ja liigendus

(1) Eelarve koosneb osadest ning on kassapõhine või tekkepõhine. Kassapõhise eelarve koostamise erisused on esitatud käesoleva seaduse §-des 6–12. Tekkepõhise eelarve koostamise erisused on esitatud käesoleva seaduse §-des 13–19.

(2) Eelarveosad on:

- 1) põhitegevuse tulud;
- 2) põhitegevuse kulud;
- 3) investeerimistegevus;
- 4) finantseerimistegevus;
- 5) likviidsete varade muutus.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud eelarveosade detailsus peab kassapõhise eelarve korral vastama vähemalt käesoleva seaduse §-des 7–11 ja tekkepõhise eelarve korral vähemalt §-des 14–18 sätestatule.

(4) Eelarvele võib lisada käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud osasid, lisasid ja täiendavat informatsiooni, sealhulgas ametiasutuste ja ametiasutuste hallatavate asutuste ning tegevuste ja eesmärkide vahelisi tehinguid, mis on vajalikud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsolukorra täpsustamiseks ja eelarve täiendamiseks, kuid mida ei arvestata lõikes 2 nimetatud eelarveosades.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud eelarveosades võib eelarve jaotada täiendavalt tegevuste kaupa ning tegevused täiendavalt eesmärkide kaupa. Eesmärkidele lisatakse nende täitmise mõõtmiseks indikaatorid. Indikaator on eesmärgi saavutamist iseloomustav kvantitatiivne või kvalitatiivne näitaja, mille abil saab analüüsida eesmärgi täitmise suunas liikumist.

(6) Volikogu võib volitada valla- või linnavalitsust eelarvet detailsemalt liigendama.

(7) Eelarves võib eraldi põhitegevuse kuluna planeerida reservfondi ettenägematute väljaminekute tegemiseks. Valla- või linnavalitsus eraldab reservfondist vahendeid sihtotstarbeliselt. Valla- või linnavolikogu kehtestab reservfondi vahendite kasutamise tingimused ja korra määrusega.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

2. peatükk KASSAPÕHISE EELARVE KOOSTAMISE ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 6. Kassapõhine eelarve

(1) Kassapõhises eelarves kavandatakse majandustehingud selles perioodis, millal planeeritakse nendega seotud raha laekumine või väljamaksmine.

(2) Lisaks raha laekumise või väljamaksmisega seotud tehingutele kajastatakse eelarves:

1) nii põhitegevuse tulude, põhitegevuse kulude kui ka investeerimistegevuse eelarveosades sihtfinantseerimisega seotud tehingud, mille korral sihtfinantseerimise ülekandja kannab raha otse üle tarnijale, kellelt kohaliku omavalitsuse üksus kaupu või teenuseid saab, perioodis, millal kavandatakse raha ülekandmine;

2) nii investeerimistegevuse kui ka finantseerimistegevuse eelarveosades põhivara soetamine kapitalirendi tingimustel või teenuste kontsessioonikokkulepete alusel perioodis, millal kavandatakse kapitalirendi tingimustel või teenuste kontsessioonikokkulepete alusel põhivara kasutusõiguse saamine.

§ 7. Kassapõhise eelarve põhitegevuse tulude eelarveosa

(1) Põhitegevuse tulude eelarveosas jaotatakse tulud majandusliku sisu järgi vähemalt järgmisteks liikideks:

- 1) maksutulud;
- 2) tulud kaupade ja teenuste müügist;
- 3) saadavad toetused;
- 4) muud tegevustulud.

(2) Põhitegevuse tulude eelarveosas ei planeerita:

- 1) põhivara soetuseks saadavat sihtfinantseerimist;
- 2) tulu põhivara müügist;
- 3) tulu osaluste ning muude aktsiate ja osade müügist;
- 4) finantstulusid.

§ 8. Kassapõhise eelarve põhitegevuse kulude eelarveosa

(1) Põhitegevuse kulude eelarveosas jaotatakse kulud majandusliku sisu järgi vähemalt järgmisteks liikideks:

- 1) antavad toetused;
- 2) muud tegevuskulud.

(2) Majandustehingutega kaasnev käibemaksukulu kajastatakse koos kaupade ja teenuste maksumusega olenevalt kaupade ja teenuste maksumuse klassifitseerimisest.

(3) Põhitegevuse kulude eelarveosas ei planeerita:

- 1) põhivara soetuseks antavat sihtfinantseerimist;
- 2) põhivara soetust;
- 3) osaluste ning muude aktsiate ja osade soetust;
- 4) finantskulusid.

§ 9. Kassapõhise eelarve investeerimistegevuse eelarveosa

(1) Investeerimistegevuse eelarveosa jaotatakse majandusliku sisu järgi vähemalt järgmisteks liikideks:

- 1) põhivara soetus;
- 2) põhivara müük;
- 3) põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine;
- 4) põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine;
- 5) osaluste soetus;
- 6) osaluste müük;
- 7) muude aktsiate ja osade soetus;
- 8) muude aktsiate ja osade müük;
- 9) antavad laenud;
- 10) tagasilaekuvad laenud;
- 11) finantstulud ja finantskulud.

(2) Investeerimistegevuse eelarveosa kogusumma leidmiseks liidetakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2, 6 ja 8 nimetatud müükide tulu, punktis 3 nimetatud saadav sihtfinantseerimine, punktis 10 nimetatud tagasilaekuvad laenud ning punktis 11 nimetatud finantstulude ja -kulude vahe, millest lahutatakse punktides 1, 5 ja 7 nimetatud soetuste maksumus, punktis 4 nimetatud antav sihtfinantseerimine ning punktis 9 nimetatud antavad laenud.

§ 10. Kassapõhise eelarve finantseerimistegevuse eelarveosa

(1) Finantseerimistegevuse eelarveosa jaotatakse vähemalt järgmisteks liikideks:

1) laenude võtmine, võlakirjade emiteerimine, kapitalirendi- ja faktooringukohustuste võtmine ning kohustuste võtmine teenuste kontsessioonikokkulepete alusel;

2) võetud laenude tagasimaksimine, kapitalirendi- ja faktooringukohustuste täitmine, emiteeritud võlakirjade lunastamine ning tagasimaksed teenuste kontsessioonikokkulepete alusel.

(2) Finantseerimistegevuse eelarveosa kogusumma leidmiseks liidetakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud kohustuste võtmiseks kavandatavad rahalised vahendid ja sellest lahutatakse punktis 2 nimetatud kohustuste täitmiseks kavandatavad vahendid.

§ 11. Kassapõhise eelarve likviidsete varade muutuse eelarveosa

- (1) Likviidsete varade muutuse eelarveosa jaotatakse järgmisteks liikideks:
 - 1) raha ja pangakontode saldo muutus;
 - 2) rahaturu- ja intressifondide aktsiate või osakute saldo muutus;
 - 3) soetatud võlakirjade saldo muutus.
- (2) Likviidsete varadena käsitatakse varasid, mis vastavad käesoleva seaduse § 36 lõikele 1.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kirjed võib planeerida ühel kirjel likviidsete varade muutusena.
- (4) Likviidsete varade saldo suurenemine ja vähenemine kajastatakse likviidsete varade muutuse eelarveosas vastavalt plussi või miinusega.

§ 12. Kassapõhise eelarve tasakaal, ülejääk ja puudujääk

- (1) Põhitegevuse tulude eelarveosa kogusumma ja põhitegevuse kulude eelarveosa kogusumma vahet, millele on liidetud investeerimistegevuse eelarveosa kogusumma, nimetatakse käesolevas seaduses eelarve tulemik. Eelarve tulem peab võrduma likviidsete varade muutuse eelarveosa kogusumma ja finantseerimistegevuse eelarveosa kogusumma vahega.
- (2) Eelarve on tasakaalus, kui eelarve tulem võrdub nulliga.
- (3) Eelarve on ülejäägis, kui eelarve tulem on positiivne.
- (4) Eelarve on puudujäägis, kui eelarve tulem on negatiivne.

3. peatükk TEKKEPÕHISE EELARVE KOOSTAMISE ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 13. Tekkepõhine eelarve

Tekkepõhises eelarves kajastatakse tehingud vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse.

§ 14. Tekkepõhise eelarve põhitegevuse tulude eelarveosa

- (1) Põhitegevuse tulude eelarveosas jaotatakse tulud majandusliku sisu järgi vähemalt järgmisteks liikideks:
 - 1) maksutulud;
 - 2) tulud kaupade ja teenuste müügist;
 - 3) saadavad toetused;
 - 4) muud tegevustulud.
- (2) Põhitegevuse tulude eelarveosas ei planeerita:
 - 1) kasumit ja kahjumit põhivara müügist;
 - 2) põhivara soetuseks saadavat sihtfinantseerimist;
 - 3) finantstulusid.
- (3) Põhitegevuse tulude eelarveosas võib planeerida ja kogusummas arvesse võtta tuludega seotud nõuete ja kohustuste muutusi, kui prognoositakse nende olulist mõju likviidsete varade muutuse eelarveosas kajastatavale raha ja pangakontode saldo muutusele.

§ 15. Tekkepõhise eelarve põhitegevuse kulude eelarveosa

- (1) Põhitegevuse kulude eelarveosas jaotatakse kulud majandusliku sisu järgi vähemalt järgmisteks liikideks:
 - 1) antavad toetused;
 - 2) muud tegevuskulud.
- (2) Põhitegevuse kulude eelarveosas ei planeerita:
 - 1) põhivara amortisatsiooni ja ümberhindlust;
 - 2) põhivara soetuseks antavat sihtfinantseerimist;
 - 3) finantskulusid;
 - 4) põhivara soetamisega kaasnevat käibemaksukulu.
- (3) Põhitegevuse kulude eelarveosas võib planeerida ja kogusummas arvesse võtta kuludega seotud nõuete ja kohustuste muutusi, kui prognoositakse nende olulist mõju likviidsete varade muutuse eelarveosas kajastatavale raha ja pangakontode saldo muutusele.

§ 16. Tekkepõhise eelarve investeerimistegevuse eelarveosa

(1) Investeerimistegevuse eelarveosa jaotatakse majandusliku sisu järgi vähemalt järgmisteks liikideks:

- 1) põhivara soetus;
- 2) põhivara müük;
- 3) põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine;
- 4) põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine;
- 5) osaluste soetus;
- 6) osaluste müük;
- 7) muude aktsiate ja osade soetus;
- 8) muude aktsiate ja osade müük;
- 9) antavad laenud;
- 10) tagasilaekuvad laenud;
- 11) finantstulud ja finantskulud.

(2) Investeerimistegevuse eelarveosas ei planeerita:

- 1) põhivara soetuseks saadavat mitterahalist sihtfinantseerimist ja sellega seoses saadavat põhivara, kui sellega ei kaasne kaupade ja teenuste müüki tarnija poolt;
 - 2) põhivara soetuseks antavat mitterahalist sihtfinantseerimist ja sellega kaasnevat mitterahalist põhivara vöörandamist;
 - 3) mitterahalisi sissemakseid äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute omakapitali ning mitterahalisi väljamakseid äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute omakapitalist;
 - 4) finantsinvesteeringute ja osaluste ümberhindamisest põhjustatud kasumit ja kahjumit ning kohaliku omavalitsuse üksuse osa tema osalusega äriühingu majandusaasta tulemist.
- [RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2, 6 ja 8 nimetatud müügid planeeritakse müügist saadava tuluna, mitte müügist saadava kasumi või kahjumina.

(4) Investeeringud planeeritakse investeerimistegevuse eelarveosas põhivara soetusena koos soetusega kaasneva käibemaksukuluga.

(5) Investeerimistegevuse eelarveosa kogusumma leidmiseks liidetakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2, 6 ja 8 nimetatud müükide tulu, punktis 3 nimetatud saadav sihtfinantseerimine, punktis 10 nimetatud tagasilaekuvad laenud ning punktis 11 nimetatud finantstulude ja -kulude vahe, millest lahutatakse punktides 1, 5 ja 7 nimetatud soetuste maksumus, punktis 4 nimetatud antav sihtfinantseerimine ning punktis 9 nimetatud antavad laenud.

(6) Investeerimistegevuse eelarveosas võib planeerida ja kogusummas arvesse võtta investeerimistegevusega seotud nõuete ja kohustuste muutusi, kui prognoositakse nende olulist mõju likviidsete varade muutuse eelarveosas kajastatavale raha ja pangakontode saldo muutusele.

§ 17. Tekkepõhise eelarve finantseerimistegevuse eelarveosa

(1) Finantseerimistegevuse eelarveosa jaotatakse vähemalt järgmisteks liikideks:

- 1) laenude võtmine, võlakirjade emiteerimine, kapitalirendi- ja faktooringukohustuste võtmine ning kohustuste võtmine teenuste kontsessioonikokkulepete alusel;
- 2) võetud laenude tagasimaksmine, kapitalirendi- ja faktooringukohustuste täitmine, emiteeritud võlakirjade lunastamine ning tagasimaksed teenuste kontsessioonikokkulepete alusel.

(2) Finantseerimistegevuse eelarveosa kogusumma leidmiseks liidetakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud kohustuste võtmiseks kavandatavad rahalised vahendid ja sellest lahutatakse punktis 2 nimetatud kohustuste täitmiseks kavandatavad rahalised vahendid.

§ 18. Tekkepõhise eelarve likviidsete varade muutuse eelarveosa

(1) Likviidsete varade muutuse eelarveosa jaotatakse järgmisteks liikideks:

- 1) raha ja pangakontode saldo muutus;
- 2) rahaturu- ja intressifondide aktsiate või osakute saldo muutus;
- 3) soetatud võlakirjade saldo muutus.

(2) Likviidsete varadena käsitatakse varasid, mis vastavad käesoleva seaduse § 36 lõikele 1.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kirjed võib planeerida ühel kirjel likviidsete varade muutusena.

(4) Likviidsete varade saldo suurenemine ja vähenemine kajastatakse likviidsete varade muutuse eelarveosas vastavalt plussi või miinusega.